

DZIENNIK LWOVSKI

Organ demokratyczny.

Przedpłata w miejscu wynosi: miesięcznie 1 złr. — Z przesyłką pocztową: rocznie 16 złr.;
ćwierćrocznie 4 złr. — cent.; miesięcznie 1 złr. 35 ct. —
Dla wychodźców we Francji ustaliliśmy cenę prenumeraty na 15 franków kwartalnie.

Redakcja i administracja pod l. 29/30 przy placu katedralnym w domu p. Sara.
Za ogłoszenia od wiersza drobnego druku 4 cent.
Reklamacye nieopieczętowane wolne są od opłaty
Wychodzi codziennie o godzinie 5mej rano. — Numer pojedynczy kosztuje 4 centy.

Nr. 225.

Poniedziałek dnia 13. września 1869. — Aureliusza (rym.) — Symeona (grec.)

Rok III.

We wtorek dnia 14. września 1869 r. odbędzie się w dziedzińcu ratuszowym o godzinie 4ej z południa **Zgromadzenie Ludu**, na którym omówiona będzie zmiana ustawy wyborczej.

Wzywa się przeto szanownych obywateli do jak najszybszego udziału, ponieważ każdy z opodatkowanych ukrócony jest przez obecną ustawę w prawach swoich.

Lwów dnia 12. września 1869.

Lwów dnia 12. września.

Za dwa dni rozpoczyna sejm nasz swoją czynność, która jednak nie obudza wielkich nadziei, bo jak dotąd niewiele przyniosła ona krajowi korzyści. Możemy to tem śmiej twierdzić teraz, gdy tak srodcie dotknięci zostaliśmy przez osławioną ustawę wyborczą, dzięki której wyborcy miasta zostali oddani na pastwę c. k. urzędników.

Dziś po południu na nadzwyczajnem posiedzeniu rada miejska jako reprezentantka interesów miejskich, jutro zgromadzenie ludowe orzeknie w sprawie tej, a prócz doradzenia niezawisłym wyborcom, aby się wstrzymali od głosowania z powodu, iż ustawa odsunęła od prawa wyboru wszystkich prawie niezawisłych a opodatkowanych obywateli, będzie przedłożona pod uchwałę petycja, w której ludność miasta żądać będzie zmiany ordynacji wyborczej.

Przedmiot ten jest dla każdego z obywateli miejskich tak doniosłym, że ubliżylibyśmy naszym współziomkom, gdybyśmy ich zachęcać mieli do licznego udziału w zgromadzeniu tem. Spodziewamy się bowiem, że każdy o tyle obstarze za swemi prawami, iż co najmniej upomni się o nie.

W obec tego najświeższego faktu ludność miasta z wielką obojętnością jeżeli nie ciępkoscią wyczekuje rozpoczęcia kadencji sejmowej. I nie dziw, bo dotąd żadna uchwała nie wyszła z łona sejmku, któraby jaką taką miała wartość. Ustawa gminna, ustawa o radzie szkolnej, ustawa drogowa, ordynacja wyborcza: wszystkie te dzieła sejmku naszego są nieudaleniemi pracami posłów, którym tylko jedna przyswiecała przewodnia myśl, a tą jest interes szlachty.

Jak zaś niedołężny jest wynik prac tych dowodzi, że kilkadziesiąt rad powiatowych wysłało delegatów do Lwowa dla wspólnego naradzenia się o potrzebnych zmianach w ustawie gminnej i dla rad powiatowych. W praktyce okazały się obie zupełnie niezdarnymi, a gdy w weszłym roku próżno wyczekiwano, aby wydział krajowy lub sejm wziął inicjatywę do tak koniecznych zmian, rady powiatowe widziały się zmuszone chwycić w swe ręce ten przedmiot. Doświadczyli one bowiem same na sobie, iż z podobną ustawą w rękach nie można nic pożytecznego zdziałać.

Prócz projektów do zmian powyższych ustaw zajmie się zapewne sejm nasz odkładaną od dawna sprawą propinacyjną, która dla naszych właścicieli większych stanowi tak ważny przedmiot, a któryby można dość korzystnie zreferować.

Inne sprawy pozostaną zapewne odłożeniem, gdyż kwestya polityczna zajmie również nie mało czasu. Walka przeciwy delegacji w radzie państwa będzie nader zaciętą, gdyż rezolucyoniści chcą pokryć swoją niekonsekwencję, z całą namietnością wystąpią przeciw delegacji. O ile nam się jednak zdaje, nie będzie na placu głównym jej obrońcy i kierownik z Ziemiałkowski, chyba żeby go gdzie na prędce rząd forytował na posła. O hr. Gołuchowskim donoszą, że go w Tarnowie z mniejszych posiadłości zamyślają wybrać, podczas gdy szlachta dla okazania swego opozycyjnego stanowiska—

przeciw krajowi, zamierzają głosy swe dać p. Koźmianowi współpracownikowi *Przeglądu Polskiego*.

Tak tedy reakcja byłaby górą — szczególnie gdy miasto Lwów pozbawione głosu niezawisłego odgrywać zmuszone jest rolę niemego. Sejm własny pozbawił go mowy, aby nie słyszeć domagań ruchliwszego żywiołu.

Od sejmku galicyjskiego, który tylko wzbudza gorycz i niechęć z radością spoglądamy na ruch wyborczy w Czechach. Czytelnicy odczytali zapewne we wczorajszym numerze zamieszczoną odezwę komitetu wyborczego do narodu czeskiego — i czyż kiedykolwiek sejm nasz zdobył się na podobny akt? Odezwa powyższa jest z taką godnością i dosadnością napisana, że istotnie podziwiać musimy wykształcenie polityczne ludzi, którzy zdobywają się na podobne manifestacje. Ale prawda — na podpisach nie ma żadnego księcia lub hrabiego — więc objaw taki może być jednolitym i energicznym, bez kruczek i zastrzeżeń.

Czeszy patryoci mają też to szczęście, że opierają się na ludzie, który tam bierze udział w akcji — u nas prócz małej garstki inteligencji, która nie poszła na usługi panów i nielicznego mieszczaństwa, wszystko w rękach szlachty, bo włościanin nieoświecony stoi na uboczu. Wśród takich żywiołów trudna sprawa i nie dziw, że nie przychodzimy do żadnych rezultatów. Porównując kraj nasz i naszą politykę z działaniem — nie niepodległych narodów, lecz Węgrów i Czechów okazuje się dopiero nasza nicość, nasze niedołęstwo. W obu tych krajach są jasno wytknięte cele, do których osiągnięcia zgromadzają skwapliwie odpowiednie środki, podczas gdy w pracach naszych krajowych z małym wyjątkiem panuje brak myśli i chaos, który, jak się tego obawiamy, ściąganie na nas przy najbliższej katastrofie najokropniejsze klęski. Nie mamy zaś nadziei, aby się cokolwiek zmieniło na lepsze, bo sejm w takim składzie, jak obecny, nie jest w stanie wydobyc się ze swej nicości.

Takie jest nasze najszersze przekonanie, które od trzech lat powtarzamy, a które coroczne doświadczenie jak najdosadniej stwierdza.

Wiadomości polityczne.

Ziemie polskie. Z Królestwa Polskiego piszą do D. P. Stoimy na wulkanie! znów zanosi się na coś okropnego, co najmniej, gotowo wybuchnąć powstanie. Nie wierzyście, przeczytajcie ogłoszenie *Gazety Policyjnej*, z niego przekonacie się, że w Warszawie zaczynają polewać suknie, jak w r. 1860, kwasami chemicznymi. Oblewania te dokonywują się w miejscach, gdzie publiczność zbiera się dla uprzejmienia sobie czasu. To nie wszystko jeszcze; pojawiają się nadto odezwy rewolucyjne, które jawnie zachęcają młodzież do wybuchu, a nadto wzywają one Moskale do łącznego działania z Polakami. Odezwy te podpisane przez znanych moskiewskich socjalistów Bakunina i Nieczajewa. Takie odezwy nadesłane zostały do Zamościa; prócz tego krążą po Królestwie emisaryusze, którzy na rzecz powstania agitują. Zapytacie, co to wszystko znaczy? Oto, ani mniej ani więcej, jest to po prostu mistyfikacja moskiewska. Dla utrzymania stanu obecnego u nas uciekają się do podobnych środków. Rozpuszczają najfałszywsze wieści, byle tylko wywołać niemi jakikolwiek nieporządek, a wywoławszy takowy, obostrzyć jeszcze więcej dzisiejszy stan i samym utrzymać się na zajmowanych miejscach, a nadto temi fałszywymi wieściami spowodować sasiadnie mocarstwa do mniej więcej podobnego zaprowadzenia stanu, jaki praktykuje się u nas. Szerzenie tych wieści ze strony Moskali i ich policyjnych agentów wzmogło się szczególnie od chwili odkrycia zwłok Kazimierza W. w Krakowie. W owym to czasie Moskale z szczególną gorączką zaczęli roz-

puszczać wieści, iż w Galicyi w niedługim czasie wybuchnie powstanie, że do tego już wszystko przygotowane. Agenci moskiewscy wówczas już podsuwali się do uczniów szkół, namawiali ich do ucieczki do Galicyi. Mógłbym wam wskazać jedno gimnazjum w mieście, nad Wisłą położone, gdzie młodzież natarczywie namawiana była do opuszczenia szkół i przejścia za granicę dla przystąpienia do powstania. Agitacja ta zwróconą została do uczniów niższych klas, liczących po czternaście i piętnaście lat. I muszę wam powiedzieć, iż byłaby otrzymać swój skutek, gdyby jeden student nie zwierzył się swemu ojcu i nie wskazał owego agenta, który tak piękne plany młodzieży podawał. Władza szkolna została o tem zawiadomiona, przyrzekała owego zbyt gorliwego agitatora przedstawić władzy właściwej. Czy spełniła swe przyrzeczenie, o tem nie wiemy, ale to pewno, że do dziś chodzi on swobodnie po mieście, tylko pomiędzy uczniami kredyt jego upadł.

Kilka wypadków oblewania sukni kwasami chemicznymi w Warszawie istotnie miało miejsce, są to jednak niewątpliwe skutki działań i pomysłów moskiewskich. W kraju całym nie ma podobnego stronnictwa, któreby uważało za stosowne manifestować. Gdyby nawet przypuścić potrzebę manifestacji, to w takim razie nie potrzebujemy ich dokonywać, bo sami Moskale wyręczają nas w tej, na dzisiejszą chwilę najniepotrzebniejszej roli. Ich tak zwane reformy, ich całe działanie, ich dzienniki, ich wreszcie korespondencye, najlepiej manifestują o naszej odrębności, o naszych pragnieniach i naszym stanie. Polska pod zaborem moskiewskim znajdująca się, przechodzi ciężką chorobę, choroba ta, dzięki żywotnym siłom narodu, zwolna zmniejsza się i siły powracają, ale do odzyskania zdrowia jeszcze daleko. Jakżeż więc w podobnym stanie myśleć o manifestacjach, które byłyby jeno konwulsjami, a więc chorobę by wzmagały, a co dopiero o powstaniu? To też śmiało opierając się na znajomości tutejszych stosunków i położenia, zaręczę wam mogę, iż podobnych marzeńki pomiędzy nami nie ma. Moskale wymyślają podobne rzeczy, a nawet urządzają oblewania sukien, aby utrzymać stan obecny i cały potworny wielkością aparat policyjny. Niedawno podobną rzecz widzieliśmy w Wilnie i Kownie. Schwytano tam małców, uwięziono kilkunastu obywateli i wreszcie po mozolnych śledztwach wykryto, że... do oblewania namówili ich wypędzeni ze służby Moskale. Naturalnie, na tem śledztwie musiało się urwać.

Umyslnie napisałem wam o tem obszerniej, aby raz jasno wam sytuację przedstawić, a nadto powiedzieć, iż machinacyom moskiewskim doskonale pomagają, jak się raz po raz dowiadujemy, niektóre dzienniki nasze, rozumie się po za granicami zaboru moskiewskiego wychodzące, którym mającże widmo manifestacji i powstań i z widmem tym walczą. A nie zarzucamy im złej wiary, jedynie widzimy w tem zbyt bujną fantazję, bojaźnią podsyconą. Zestawienie tu r. 1863 z dzisiejszą chwilą nie ma najmniejszego sensu. W historii nie się nie powtarza z temi samymi zjawiskami. Przed r. 1863 były inne stosunki i inne położenie kraju, zgoła cała przepaść różnic, innych warunków itd. Wreszcie sama walka z r. 1863 jest nauką. Na tyle mam zaufania w rozum społeczeństwa, aby gorąco wierzyć i być przekonanym, że przy obecnych okolicznościach i w podobnych warunkach, w jakich znajduje się, walki nie podejmuje, a nie podejmuje dla tego, bo jest przekonany, że walka ta dziś sprowadziłaby niewątpliwą i daleko jeszcze większą jak w r. 1863 klęskę. Klęska ta polityczna jest zwycięstwem społecznym, walka bowiem przyczyniła się do rozwiązania kwestyi włościańskiej, i to też, w pośród klęski, jest jedynie wygrana naszą. Co do adresu Bakunina i Nieczajewa, to nie wchodząc w to, czy one są prawdziwe, czy też w tym samym celu jak oblewania kwasami, jak wieści o powstaniu fabrykowane, to muszę wam

pan, wiedział on bardzo dobrze, że chociaż na wolnej nodze, nie uniknął grożącego mu niebezpieczeństwa, skoro wdał się w zatargi ze mściwymi kapłanami; wiedział, że argusowe oczy śledziły go od bramy klasztornej i był pewien, że na próżno by się starał mylić drogę, żeby zgubić ślad za sobą, bo księża policyja na krok go nie odstąpi, jako człowieka, którego od tej chwili podciągnięto pod kategorię „świętej inkwizycji”!

Postępował więc zwyczajnym krokiem najbliższemu ku domowi drogą, z odwaga owego Indiany, najbliżej zapędzony burzą na prąd Niagary, kładzie się spokojnie w łodzi, nakrywa głowę gunią, i pędzi wolą wiatrów na złamanie karku, bo już nie ma dla niego ratunku.

Otóż nasz szlachcic hiszpański pożegnał się na zawsze z nadzieją, i z zimną rezygnacją na wszystko, co go spotkać może, wszedł do swego mieszkania, wydał niektóre rozkazy służącym, i zamknął się w gabinecie z właśnie co przybyłym do niego gościem.

VI.

Inkwizycja czyli: Estefano i Ronzo.

W Madrycie, podobnie jak we wszystkich stolicach i wielkich grodach, zachodzi uderzająca różnica pomiędzy ulicami, domami, a nawet całemi kwartalami składającymi miasto. Któż na przykład z podróży zapatrząc się pierwszy raz na wspaniałość, okazały przepych i wystawę bulwarów paryskich, przypuści, że w tym samym Paryżu znajduje się

kwartał, tak zwany laciński (Quartier Latin), to jest kupa walących się kamienie i ciasnych uliczek, dokąd promienie słońca nie zwykły zaglądać, i gdzie w zepsutej atmosferze cierpią płuca człowiecze i legnie się robactwo?

Któż z cudzoziemców stanawszy na krakowskim przedmieściu przy kolumnie Zygmunta w eleganckiej Warszawie, domyśli się, że opodal istnieje jakiś brudy zapiecek, albo ulica rycerska, zamieszkała przez odważne amazonki w swoim rodzaju?

A nawet wieczne miasto, Rzym, czyż obok arcydzieł architektury i płodów wszelkiego rodzaju sztuki wyzwolonej, nie mieści w sobie i Ghetto?

Madryt nie posiada takiego Ghetto, ani ulicy rycerskiej, gdyż władza duchowna stolicy hiszpańskiej nie pozwala swoim owieczkom gubić się dobrowolnie i do tego publicznie, ale zmusza je do zbawienia dusz swoich; — bowiem, cóżby robili mnisi, czyli jaśniej mówiąc, kto by pracował na mnichów? Co by nawet robili w niebie, gdyby sami zaludnili królestwo niebieskie?...

Przejęci więc świętą gorliwością, w wysokiej roztropności swojej posyłają naprzód do niebios duszyczki ludzi świeckich, pocziwych prostaczków chrystusowych, płacących im daninę na tym świecie, a to, żeby zastali gotowe żniwo za przybyciem swoim na tamten świat.

Jednak — chociaż Madryt nie ma Ghetto, posiada przecież ulice bardzo podobne do rzymskiej dzielnicy tego nazwiska.

Grzechy

Krystyny i Izabelli hiszpańskiej

(z francuskiego)
przez

J. Gordona.

(Ciąg dalszy.)

Don Diego przysunawszy do muru połamany konfesyonał, który tam znalazł, po nim wdrapał się do framgi; następnie uchwyciwszy oburącz za belkę, wysiłonym podskokiem, od którego kości w nim zachrupotały, dostał się na piętro, z kądem po drabinie postąpił wyżej, aż nareszcie uciepiwszy się z kocią zręcznością drewnianych wiązań pod sufitem, stanął u okienka.

I ujawszy za kratę, wstrząsł nią siłą tytanowską raz, drugi i trzeci, aż wyskoczyła ze spruchniałej osady. Krata z brzękiem padła zewnątrz na kamienną posadzkę jednego z kruzganków klasztoru, gdy jednocześnie ryk rozświeklonych mnichów rozległ się w jego wnętrzu.

Wielebni ojcowie wpadli do pustego budynku właśnie w chwili, gdy Don Diego wyłazłszy na dach oknem, spuszczał się na dziedzińiec po żelaznym konduktorze, z kądem kilka minut był już na ulicy.

Diego odetchnął pełną piersią, wydostawszy się na świat boży z zakłętej podziemnej krainy; lecz jako rodowity Hisz-

powiedzieć, iż nie mają i nie mogą one mieć pomiędzy nami najmniejszego wpływu. Bakunin i Nieczajew są skończonymi socjalistami; dla nich rodzina, własność, narodowość nie istnieją. My zaś uważamy je za podstawę społecznego ustroju, bez nich nie możemy pojąć społeczeństwa, ani też możliwości jego istnienia. Z Moskalami netylko łączyć się nie pragniemy, do czego ci panowie nas zachęcają, ale owszem pragniemy się rozłączyć. Wszystkie próby łączenia się tylko rzeczywistą szkodę nam przyniosły. Z tych więc wszystkich względów odezwę te również bez skutku się płaczą. Otóż tyle co do owego arcyniebezpiecznego naszego nastroju.

Austria i Węgry. Główna uwaga sfer rządowych zwrócona teraz na otwarcie sejmów galicyjskiego i czeskiego. Dziennikarstwo niemieckie doradzające niedawno jeszcze do wytrwania na drodze konstytucyjnej, jako jedynie zbawiennej, umilkło nagle przed otwarciem dwóch, najważniejszych sejmów Przedlitawii, oczekując także niecierpliwie uchwał i postanowień tych ciał reprezentacyjnych.

Z Zagrzebia dochodzą jeszcze ciągle wiadomości o dalszym toku uroczystości przyjęcia nowego bana. W niedzielę odwiedzała deputacya magnatów znajdujących się w Zagrzebiu ministrów Bedekovicsa i Lonyaya.

Odbitych w zeszłym tygodniu kilka rad ministeryalnych w Peszcie, zajmowały się głównie kwestyami, które sejm węgierski ma rozstrząsać. Ministrowie porozumieć się mieli i uchwalić, że po przedłożeniu budżetu, zajmować się będzie sejm głównie projektami do ustaw o nowej reorganizacyi gminnej i sądowej. Gdyby teraz nie stało czasu do przeprowadzenia wszystkich projektów, to po feryach Bożego narodenia przyszedłby na porządek dzienny reforma ustawy wyborczej.

W niedzielę odbył się miało zgromadzenie ludowe pod Chabiczami na wolnym polu na Szląsku. Ogłoszenia rozrzucone były wszędzie pomiędzy ludnością narodowości polskiej lub czeskiej. Dzienniki niemieckie dodają, że w Opawie panowała ogólna antypatya przeciw ogłoszonemu zgromadzeniu ludowemu. Dodać jedynie trzeba, że antypatya ta objawia się wszędzie ze strony Niemców, jeżeli tylko inna narodowość daje znaki życia.

Ministerstwo finansów wydało rozporządzenie stanowiące termin, do którego przyjmowane będą jeszcze tak zwane szóstaki (10 ct.) z datą roku 1848 i 1849. Dziesięciokrajcarowe monety srebrne i szóstaki z lat powyżej wyrażonych przyjmowane będą jeszcze tylko do końca roku 1869, w kasach zaś krajowych głównych i w kasie zbiorowej podatkowej w Krakowie do dnia 31. marca 1870 r., od 1. zaś kwietnia 1870 już tylko w centralnej kasie wiedeńskiej.

Francya. Z Paryża przesyłają następujące telegamy z dnia 10 b. m.: Cesarz nocy ubiegłej miał się lepiej, jeżeli nie przeszkodzi niepogoda wyjdzie zapewne na przechadzkę. Tegoż dnia wieczorem piszą ostantacyjnie: Pomimo niepogody cesarz przybył dziś z cesarową do Paryża. Cesarstwo objechali pola elizejskie i kilka bulwarów i wrócili do St. Cloud—około powozu cesarskiego nie było straży wojskowej. *Siecle* pisze o obecnym położeniu Francji: „Cesarzowi brak już sił męża, postarzał się. Jesteśmy zatem skazani na peryodyczne strachy, przesilenia i przerażenia, skoro tylko stan cesarza pogorszy się na chwilę, skoro tylko stary człowiek rządzący nami musi uciekać do swego pokoju. Piękny, nie ma co mówić, i godny narodu pamiętającego rok 1789 pokój, a jeszcze przyjemniejsze położenie narodu, który widzi, że interesu jego, rozwój wewnętrzny, zawisły od chwilowych zmian reumatyzmu; tak bowiem przezwali to nieszczęście państwowości. Od chwili, w której naród zrezygnował ze samorządu, powierzając ster jednemu człowiekowi, było absolutną koniecznością, warunkiem, kamieniem węgielnym rządów państwa — zdrowie tego człowieka. Rządy osobiste ucierpiały wprawdzie wiele od mesażu cesarskiego, ale dotychczas nic nowego nie stworzone. Nie mamy parlamentarnego gabinetu, nie ukonstytuowało się dotąd ciało prawodawcze, senat odrzuceno, słowem dziś jak przed dziesięciu laty cesarstwo znajduje się w ręku cesarza. Nie powinno to zatem dziwić i gniewać, jeżeli na wiadomość o pogorszeniu się choroby, na wypadek, gdyby brakło wysoko położonego reumatyka, lud poczynił przygotowania, ażeby odebrać rządy w ręce własne i ratować się.”

Według doniesień z Paryża, zatrzymać się ma tamże przybyły książę Gorkzaków dłużej jak kilka dni. Hrabia Solms, reprezentant pruski w Paryżu, który bawił w Dieppe, otrzymał rozkaz z Berlina udania się niezwłocznie do Paryża.

Jedna z ulic najbardziej zanieczyszczonych, złożona z domów okopconych i niechlujnych, zowie się Alcade. Służą ona za miejsce schadzki wszelkiej gawiedzi. Znajdują się tam i nory, będące siedliskiem wyrzutków społeczeństwa.

W jednej z takich nor, bardziej zatęchłej od wszystkich innych tego rodzaju legowisk, zgromadzało się towarzystwo najgorszego gatunku, ochrzczone przez swych członków mianem „carajo”.

Okropne tam mógł napotkać oblicza różnorodnych indywiduów, rojących się w dusznej atmosferze, ktoby miał dość odwagi nawiedzić ich grono.

Wyziewy, para, brud, ścisk, harmider, piekło — oto krótka charakterystyka szynku i urwiszów, z których się składało „carajo”.

W ich liczbie znajdował się i pan Ronzo, ów znany trybun ludowy, prowadzący idącą za nim rzeszą na klasztor OO. Franciszkanów.

Trzeba atoli wyznać na jego obronę, iż zdawał się być nie zadowolony z kamratów, z którymi dzielił teraz biesiadę. Ronzo nie upadł jeszcze tak nisko, ażeby nie czuć, ile zetknięcie się z ludźmi zepchniętymi na ostatni szczebel społeczeństwa, skutkiem ich zepsucia, plugawi każdego kto się z nimi wdaje.

Nie był on sam wprawdzie serafinem, nie można go było posadzić o cnoty — nie — bynajmniej — ale nie doszedł do tego zbydlęcenia, co jego towarzysze. Dla tego bezceń ich rozmowy i kłęcia przejmowały go wstydem.

Po cóż więc zasiadał między nimi?

Prawdopodobnie potrzebował ich pomocy do jakiej wyprawy; a może inne powody zniewoliły go do tego; nie możemy jeszcze na tem miejscu wydać o tem stanowczego zdania.

Moskwa. W gubernii niżnonowogrodzkiej spłonęło miasto Gorodec. Przeszło 1000 domów stało się pastwą pożaru. W gubernii twerskiej we wsi Talmanowej pochłonął pożar 300 domów. W skutek wylewu sybirskich rzek Angaru, Irkutu i Selengu przerwana komunikacya pocztowa i telegraficzna między Chinami a Moskwą.

Wschód. Zdaje się, iż Porta wzięła sobie za zadanie uzyskać znowu silniejsze stanowisko względem państw sąsiednich lub od niej zawisłych. Po udzieleniu jej pod tym względem zeszłej jesieni, ze strony rumuńskiej dostatecznych przyrzeczeń, po zabezpieczeniu się stosownie ze strony Grecyi, w skutku pośrednictwa kongresu paryżskiego, w początku roku, a wreszcie po skłonieniu się wicekróla Egiptu do uspokojenia podejrzliwości rządu sułtańskiego przez rekonstrukcyę, teraz, jak słycać, przyszła kolej z pomiędzy państw na Serbię, i od niej pragną w Konstantynopolu dowodów dobrej chęci. Jako powód nieufności Porty względem tego kraju podają również świeżą organizacyę jego armii i serdeczną zgodę z Hercegowiną i Czarnogórzem. Życzyć tylko należy, aby Porta nie przesadzała w swych żądaniach, i aby powaga jej uchwalona na nowo wszechstronnie z takim trudem, jednym ciosem zniweczona nie została.

Nowiny z kraju i zagranicy.

* Odezwa. Wykonawczy komitet wyborów miasta Lwowa postanowił w obec ścieśniającej wybory posłów w mieście Lwowie ustawy krajowej z dnia 16. stycznia 1867 rozwiązać się i sprawę wyboru posłów z miasta Lwowa oddać napowrót w ręce wyborców. O czem się szanownych wyborców uwiadamia.

Lwów dnia 11. września 1869.

Fr. Balutowski, Dr. Popiel Juliusz.

* Nadzwyczajne posiedzenie rady miejskiej odbędzie się dziś o godzinie 6tej wieczorem; na porządku dziennym: Wniosek nagłący radnego Aleksandra Jasińskiego i towarzyszy względem podania do sejmiku krajowego petycyi o zmianę sejmowej ordynacyi wyborczej.

* Wypadki miejscowe. Wczoraj na Jezuickiej ulicy spłoszyły się konie u powozu i strąciły przechodzącego młodego człowieka. Wczorajem wybuchł pożar w sklepie Jona na ulicy Krakowskiej, który jednak dzięki szybkiej pomocy został przytłumiony.

* Stan bezpieczeństwa publicznego na przedmieściach naszych coraz więcej zagrożony; szczególnie odznacza się w tym względzie Żółkiewskie i Stryjskie, gdzie mnoga liczba włóczęgów napada na przechodniów późną porą zdążających do domu. W piątek i sobotę zdarzyły się dwa takie napady, a stróżów bezpieczeństwa na około nie było widać. Jednym udaje się uciec bez szwanku przed napastnikami, podczas gdy drudzy opłacać im się muszą odstąpieniem swej gotówki. W nocy w sobotę na niedzielę odbyła się nawet dość zacięta walka między dwoma takimi lotrami a napadniętym, która skończyła się jednak tym razem porażką złodzieiów, z których jeden został nawet niebezpiecznie ugodzony kijem w łeb, tak że był zmuszony do odwrotu.

* Co o nas piszą. Niechętny nam zresztą korespondent do *Dzienia Pozn.* pisze co następuje:

Nie poznaję mego kochanego Lwowa. Ruch w nim coraz większy, coraz żywszy. Życie polityczne na wielkie rozwija się rozmiary, stowarzyszenia polityczne, kluby, komitety różnych barw rosna i mnożą się, dwa, choć nie koniecznie silnie stronnictwa stoją przeciw sobie do walki, każde z nich organizuje się, każde ma swój organ, swój dziennik, a nawet swoją siłą zbrojną. Towarzystwo demokratyczne, w którego skład, pod dowództwem takiego jak Smolka męża znakomitego, wchodzi po największej części ludzie młodzi, gorący, sprężysti, silnie się rusza, bierze inicjatywę w każdej sprawie, w której jakąś rolę odegrać może, nie pomija żadnej sposobności do zmanifestowania, że jest, że istnieje i że działa. Opiera się ono głównie na mieszczańach w ścisłym tego słowa znaczeniu, mniej zamożnych, mniej poważnych, mniej bojawliwych, lecz w swem gronie znaczny zastęp młodzieży szkolnej i rzemieślniczej, sprawą demokracji mało się zajmuje, o kwestye społeczne wcale się nie troszczy, za to trudni się polityką na wielką skalę, a programem jego jest znany program Smolki. Siła główna tego towarzystwa w jasno postawionym programie, w osobie jego przewodzący i w solidarności jego członków. Dla powiększenia siły towarzystwa zawiązało się tu pod przewodnictwem redaktora organu demokratycznego, *Dziennika lwowskiego* stowarzyszenie gimnastyczne pod nazwą „Biały orzeł”. Można być, a mnie trudno nie być przeciwnikiem towarzystwa demokratycznego, ale przy-

znać trzeba, że jego wytrwałość, solidarność i ożywiający je ciepło i u najczystszych przeciwników znalazł muszą uznanie. Mało masz tam ludzi wyższej inteligencji, mało masz tam ludzi wyższe zajmujących stanowiska w społeczeństwie, nie masz tam ludzi mających, są to ludzie ubodzy, ludzie pracy, ludzie po większej części nie wiele myślący, ale tem większa w tym obozie karność. Każda z góry przez przewodzców podana myśl, choćby niekoniecznie zbyt szczęśliwa, skoro tylko jest patriotyczna, skoro tylko pocziwa, znajduje bez dyskusyi poparcie, poklask i wejście w wykonanie. Udział w obchodzie stułetniej rocznicy konfederacyi Barskiej w Rapperswyl, urządzenie mityngów tu i owdzie, kopiec Unii i cały obchód tej pamiętnej rocznicy, wszystko to wyszło z tego towarzystwa i najsilniejsze w niem znalazło poparcie.”

* Z Borszczowa. Pobór do wojska według nowego prawa został w naszym powiecie na ten rok już przeprowadzony i znowu okazało się, że ludność katolicka musiała w tym najprzekrzeszszym ciężarze zastąpić ludność żydowską, bo na 280 asenterowanych, żydzi tylko 3 odstawili, gdzie w stosunku ludności żydowskiej do chrześcijańskiej wypadało na żydów stosunkowo 45. Wprawdzie pomimo światu jawili się żydzi dosyć licznie na placu asenterunku i jest rzeczą wiadomą, że bardzo mała liczba jest fizycznie uzdolnioną do służby wojskowej, jednakże niech żydzi zastanowią się nad tem, że chrześcianom jest już za dużo uciążliwym zastępować ich rok w rok w tym ciężarze i że z tego powodu już teraz dają się słyszeć narzekania ludu wiejskiego. Zresztą asenterunek odbył się w porządku i cicho bez wszelkich ekscesów, a wspominać nam wypada, że przewodniczący komisji wojskowej pan pułkownik B... z Tarnopola przez swoją uprzejmość i bezstronne uwzględnianie próśb reklamacyjnych zjednał sobie tutaj ogólny szacunek.

* Biurokracya moskiewska. W r. 1864 miasto Symbirsk uległo klęsce pożaru, w skutek czego uwięziono wielu podejrzanych o podłożenie ognia. Śledztwo trwa już 5 lat, a nie jest jeszcze ukończono, spisano atoli dotąd 150.000 arkuszy papieru.

* Kilku nastu księży z pod zaboru moskiewskiego znalazło w zakęcie naszym przytułek i umieszcili się bądź po klasztorach bądź jako kooperatorowie. Owóż teraz rząd nakazał skarbowej dyrekcji wstrzymanie płacy (210 złr.) wszystkim tym kooperatorom, którzy nie wykazały się obywatelstwem austriackiem. Czyż rząd i w tej kwestyi ulega parciu Moskwy?

* Z Bukowiny 10. września. Uważam za stosowne donieść, że w bukowińskich lasach jodlowych, mianowicie zaś w powiatach Starożyńskim i Wiżnickim ukazały się chrząszczyki korowe (*Bostrichus micrographus* i *poligraphus*) w tak zatrważającej ilości, że zagrażają zupełnem zniszczeniem tychże lasów.

Rząd krajowy zarządził wprawdzie wszelkie zaradcze środki, lecz przy zupełnym braku robotnika, a bardzo rozszerzonej tej pladze z trudnością będzie przeciwdziałać, i dużo lasów jodlowych zniszczy.

* Z Cieszyńska. Do cieszyńskiego Towarzystwa rolniczego przystąpił J. O. książę Jerzy Czartoryski, właściciel Toszonowic, i J. W. hrabia Larysz, były minister finansów, pan na Karwinej. Obadwaj ci panowie zostali zaproszeni na protektorów towarzystwa, i przyjęli zaproszenie z wszelką chęcią, a hrabia Larysz ofiarował dla towarzystwa jednorazowo 100 złr. i po 25 złr. wkładki rocznie. Nieprzyjaciele pomyślności i rozwoju ludu śląskiego jednakowoż sposobem podstępny i obłudnym starają się obalacim ludzi słabszego umysłu, że towarzystwo to chce być wyłącznie polskiem i kryje w sobie zamiary polityczne. Zaproszenie dwóch wyżej wymienionych panów przez wydział za protektorów, pokazuje najdobitniej, czego chcą ci, którzy towarzystwo rolnicze zawiązali, a mianowicie: podniesienia dobrobytu ludu śląskiego i rozwinięcia sił materyalnych posiadaczy mniejszych, przez ułatwienie nabywania potrzebnych dziś w gospodarstwie rolnem wiadomości. Sądźmy, że wszyscy ludzie dobrej woli w księstwie cieszyńskiem bez względu na narodowość, uczciwym zacnym tym usiłowaniom pochwaleć tylko i poparcie dać mogą.

* Generał Bezak po śmierci psyposzarpaly. Sławny z okrucieństw swych Bezak został po śmierci balsamowanym i wywiezionym z Kijowa. Tantejsi lekarze przy balsamowaniu, dla lepszego widać zarobku zamiast balsamu użyli zwykłych tłustości. Zawieziono go do Kijowa, a że grób dla niego nie był jeszcze wykończony, złożono go w grobie ks. Wasyleczków. Książna Wasyleczków obrażona, że jakiegoś tam przechrzta złożono w grobie familijnym Wasyleczków, żądała urzędowo aby ciało Bezaka wyjęto z grobu, co też zrobiono i tymczasowo pozostawiono trumnę na cmentarzu. Psy zwierzywszy zapach tłuszczy rozbiły trumnę i w ciągu jednej nocy rozniosły w różne strony ciało Bezaka. Żona jego zamieszkała w Kijowie opuściła to miasto, ciągle bowiem musiała odbierać listy z poczty, że raz tu drugi raz w innem miejscu znalazł się kawałek ciała jej męża.

— Ja się tego nie wstydzę, mój Ronzo, to moje rzemiosło. Całemu światu o tem wiadomo, zresztą sposobność zdarzyła się śliczna, oskoma była nie pospolita... W każdym razie przeznaczył papież Korożidor nie przypomni sobie o błahem istnieniu na tym padole jakiegoś maluczkiego Jose, ale gdy się jak ty należy do rodziny tych tam arystokratów...

Ronzo skoczył ze stołka usłyszawszy przytyk do swej rodziny.

— Jose! — zawołał, chwytając kamrata za rękę — Jose, upamiętaj się! ani wzmianki o mych krewnych! czy słyszysz Jose?... bo jak mi żipniesz jeszcze jedno słówko — to już po tobie! Nikt tu nie ma prawa szargać nazwiska przodków moich!

— A czy ty im robisz zaszczyt, Ronzo? Patrzącie, jaki mi! Wstydzi się naszego towarzystwa — gagatek!... przyzwyczajony stapać po salonach grandów. Szlachectwo obowiązuje, nieprawdaż?

Ronzo usiadł machinalnie na stołku i zamilkł, gdyż nie znalazł odpowiedzi na usprawiedliwienie się w obec złośliwych pocisków nielościwego kamrata — ten więc mówił dalej:

— Gdy się już raz zeszło, braciszku mój, do kunsztu fałszerza, gdy się obiera k legów z ostatniego grosza pod pozorem gry w karty, itd. itd. to już nie ma się co nad drugich wynosić. Kiedyś wlaź między wrony, to tak krakaj, jak i one! Zresztą, my jesteśmy otwarci rabusie i basta! Jak nam przyjdzie wyeksperymentować kogo na tamten świat, żeby tu nie zawadzał, to działamy bez postępu. A ty, na św. Jacka, niezem nie jesteś, jak obrzydłym — jezuitą.

Ronzo poczuł wyrzuty sumienia, słuchając ze spuszczoną głową perory — w poniżeniu swoim cierpiał okropnie, zm u-

* Cholera. Według wiarygodnych doniesień, otrzymanych przez gazetę *Kaukas* z Persyi 21. lipca, cholera w Teheranie znacznie się zmniejsza; w Kazwinie, Zendranie i innych miejscowościach w kierunku od Teheranu do Taurysu, wypadków tej choroby nie było, a jak słyhać, wzięła ona kierunek na południe ku Szyrazowi.

* Fajki z lodu. Sławni podróżnicy po Azji uczeni Schlangenweit opowiada, że podróżnicy w Turkestanie używają fajek z lodu. Zwykle spoczynek odbywają w górach Turkestańskich w pobliżu lodu; każdy podróżny mużulmanin robi dziurę w lodzie, a w niewielkiej odległości drugą połączoną kanałem z pierwszą. Pierwszy otwór nakłada tytoniem, ten zapalwszy drugim wciąga dym, ochraniając swe usta od lodu kawałkiem sukna. Palący się tytoni zaledwo tylko tyle lodu stoi, ile wilgoci dla lepszego smaku potrzebuje tytoni turecki. Przyjemność zaś jest ta, że dym zupełnie zimny do ust przychodzi. Schlangenweit powiada, że widok taki bardzo dziwnie robi wrażenie na Europejczyku, widzącym szereg mużulmanów okrytych futrami i leżących na brzuchu, a którzy kłęby dymu wydobywają z lodu. Nieświadomi nie wiedzą jak sobie te kłęby dymu tytoniowego wytłumaczyć.

* Ludożercy. Kilku żołnierzy francuzkich w Nowej Kaledonii, dostało się w ręce dzikich i byli świadkami uczt ludożerczej, której główną potrawę stanowił jeden z ich własnych kolegów. Po uwolnieniu się z rąk ludożerców, opowiadali oni w jaki sposób dzicy przyprawiają na stół człowieka. Najprzód odrabano mu głowę i zawieszono ciało za nogi na drzewie, ażeby krew ściekała zupełnie. Podczas tego wykopalili dół na 4 stopy głęboki a na 3 szeroki, i włożyli go kamieniami, w jamie tej rozpalono ogień z gałęzi przykrytych także warstwą kamieni. Następnie odrabano mu ręce i nogi, poczem w jamę brzuszną nakładziono bananów, pieprzu i innych korzeni, a całe ciało obwinęto w liście drzewa różanego. Gdy ogień już się wypalił, wygarnięto zarzewie, włożono trupa w dół, przykryto go kamieniami rozpalonemi i przywalono ziemią. W godzinę potem dół odkopano, a woń aromatyczna napęchła powietrze; nastąpił podział pieczystego, lecz pomiędzy samych tylko wojowników, kobiety bowiem, jako niegodne, nie otrzymały ani kawałka.

* Mężatki. Na 100 mężatek z towarzystwa paryskiego liczących od 20 do 40 lat — pisze *Esprit Follet* — znajdziesz 20 cnotliwych, 5 uczciwych z powodu iż są brzydkie, 5 ponieważ nie miały jeszcze sposobności być niewiernymi, dziesięć które się jeszcze na to nie odważyły, 20 oszukuje mężów swych z lekkomyślności, 10 ponieważ są nieszczęśliwymi w małżeńskim pożyciu, 10 są zupełnie zepsute, ośm oszukują się z miłości do luksusu, którego kosztów nie mogą ponieść ich mężowie, 5 z prawdziwej miłości do swych kochanków, 5 ponieważ już raz upadły i nie mają siły do moralnej walki, 5 z powodu, iż mężowie je zaniedbują, dwie które sprzeniewierzenie się uważają za szczególny pociąg, 5 z przyczyn niewiadomych.

* Maszyny do zegarków. Z dzienników amerykańskich dowiadujemy się iż w Weltham w Massachusetts używają do robienia pojedynczych części zegarkowych machin, które w delikatności wyrobu wszystko dotychczas istniejące przewyższają. Związujący fabrykę widzi np. na stole kupkę ciemnego prochu, który wygląda jak potłuczony pieprz, a to są maleńkie śrubki, a za pomocą mikroskopu ujrzysz, że one są warstwami ułożone. Każda z tych mikroskopicznych śrubek, za pomocą odpowiedniej maszyny, wkrębowana bywa w stosownym miejscu. Jak zaś małe są te śrubki przekonac może najlepiej to, iż na jeden funt potrzeba 300.000 sztuk.

* Diamenty. W Australii w mieście Melbourne utworzyło się nowe towarzystwo pod nazwą: „Australian Diamond Mines Company“. W nowej południowej Walii przy Mudyce, w ostatnich tygodniach znaleziono wiele diamentów i innych drogich kamieni. Trafiały się diamenty już i dawniej ale o miejscach, w których je znaleziono nie mówiono. Dopiero jubiler z Melbourne zrobił w tym względzie poszukiwania, a w końcu założył wspomniane towarzystwo, które w 14 dniach znalazło 21 diamentów, między temi jeden wartości 200 funt. szterlingów, a do tej chwili znaleziono 200 sztuk diamentów i jeden safir.

Przegląd literacko-artystyczny.

* Przychodzi nam zdać sprawę z dwóch ostatnich przedstawień na scenie polskiej.

W Piątek d. 10. powtórzone trzyaktową komedję M. Bałuckiego „Radcy pana radcy“. Sala była przepelniona, a publiczność ciągłemi oklaskami i kilkakrotnie wywoływaniem artystów tak w czasie scen jakoteż i po aktach dowiodła, że umie ocenić dobrą grę artystów, i choćbyśmy powtórnie narazić się mieli na posądzenie nas o stronniczość przez *Gaz. nar.*, musimy wraz z szonym połykać bez szemrania obelgi, które mu rzucało w oczy na pół pijane, beczelne indywiduum, co już się nie raz oderwało od stryczka. Natura Ronza i zabytki dobrego niegdyś wychowania wywoływały mu gorączkowy rumieniec na policzki. Cóż z tego, kiedy to wszystko było tylko chwilowe. Wyuzdane namietności wzięły jak zawsze górę i zagłuszyły w nim głos wewnętrzny serca.

Wpadał on w podobnych razach w głębokie zamyślenie, które można by nazwać śmiertelnym zamyśleniem, potem zrywał się potrzaskując głową i zwykł mawiać: „Ot, głupstwo!... honor, poczciwość, czcze wyrazy, kiepski świat i jego ewangelia, — chcąc żyć, trzeba oszukiwać, jeśli się nie chce być samemu oszukanym. Każdy pieniądz jest dobry, gdy się uda za-czerpnąć go bezkarnie — ba! ale na to trzeba mieć głowę.“

Tutaj Ronzo poklepał się po czole, i rzecze:

— Wszystko to fraszki, te drobne ptaszki — ale powiedz mi Jose, jak się ma nasza gruba ryba?

— Pst!... o tem potem; a teraz stuknijmy sobie!

I dwaj kamraci trącili kieliszkami i zanucili — spótem:

Rozkosz zawsze z nami,
Pędźmy z nią czas mile,
Z winem, z dziewczętami,
Kończmy błogie chwile!

W tem nagle drzwi się otworzyły od brudnego szynku, czyli raczej piwnicy, i Korezidor, poprzedzony żandarmami z bronią do ataku, wszedł do cuchnącej, na pół ciemnej izby. Stanąwszy w pośrodku, donośnym, spokojnym, lodowatym głosem zawołał:

— Kto z was nazywa się Don Pedro y Gomez?

Gdyby wpadająca bomba roztrzaskała się pośród biesiadników szynku Alcade, nie byłaby ich tyle zdziwiła, ile to zapytanie Korezidora.

całą publicznością przyznać, że komedya „Radcy pana radcy“ na scenie naszej jest przedstawioną z najsumienniejszym wypracowaniem. Każdą rolę jest tak dokładnie przez artystów wystudowaną, tak pojęty charakter i całość tak zaokrąglona, że tylko tendencja potępiająca *Gaz. nar.* mogła wynaleźć jakieś usterki. Owe paury, które *Gaz. nar.* przypisuje niedokładności wyczenia, zupełnie inaczej zrozumieliśmy wraz z całą publicznością, gdyż one wypadły z charakterów, z gry w najdrobniejszych odcieniach wystudowanej przez p. Linkowskiego, które tak dokładnie gra mimiczną zapelniał, że owe paury wyrzucane mu przez *Gaz. Nar.* cała publiczność grzmiącemi okrzykami oklaskami. Robimy tylko uwagę p. Tekslowi, że on jeden swoją sztywnością i deklamacyjną nie harmoniował z całością.

W sobotę d. 11. dawano operetkę Ofenbacha, „Orfeusz w piekle“, dzień to nie zwykły teatru polskiego, widać dyrekcja chciała spróbować, czy bracia nasi izraelici po ustąpieniu p. Königa, któremu podwójny opłacali podatek, bo jeden za bilety drugi do jego prywatnej szkatuły, nie zechcą się pogodzić ze sceną polską, lecz próba się nie udała; słyszymy wielu izraelitów bardzo pięknie deklamujących po zgromadzeniach, że wiara nas nie powinna rozdzielać, że wszyscy jesteśmy Polakami! a jednakże w czynie zadają zawsze kłam słowom swoim.

Pytam się, czyż to nie jest jeden z łatwych sposobów zespolenia się z duchem narodu i jego mową, przez bywanie na polskich przedstawieniach. Radziłbym wszystkim starozakonnym być na sztuce „Jenerał Bem“ i słyszeć te piękne myśli, które Spitzig wygłasza, a nauczyliby się jak prawy syn narodu, chociaż różniący się religią, uważa za święty obowiązek wraz z bracią swoją walczyć i poświęcać siebie dla sprawy wspólnej matki Ojczyzny. Chóry w Orfeuszu były tak silnie obsadzone i szły z taką precyzją, jak nigdy na scenie niemieckiej. Pna Kwiecińska i pp. Wojnowski i Koncewicz, kilkakrotnie otrzymali oklaski.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

* Projekt zniesienia prawa propinacyjnego przez Franciszka Krzysztofowicza:

1. Rady powiatowe całego kraju, odbiorą w terminie przez sejm krajowy oznacznym, prawo propinowania w obrębie swego powiatu na tak długi czas w swoją wyłączną administrację, aż wedle poniżej tu wymienionego planu umorzenia długu, wszyscy dotychczas w powiecie uprawnieni właściciele propinacji, spłaceni nie będą.

2. Komisje powiatowe wysłędzą tak na podstawie lokalnych badań, jak niemniej na podstawie fasyj rządowych, przeciętny roczny dochód czysty, pojedynczych w powiecie uprawnionych, którym od czasu przejścia prawa propinacji w administrację powiatową kapitał 20to-razowy w papierach powiatowych pięć procentowych na dochodach propinacyjnych całego powiatu ubezpieczonych wręczony zostanie.

3. Celem ubezpieczenia dostatecznych rocznych funduszy na spłacanie rocznych procentów od sumy ogólnej wydanych papierów procentowych, jak niemniej na wykupienie co roku pewnej części wylosowanych papierów, zaprowadzi administracja powiatowa jednaki stopień gorących trunków, jednakową miarę i jednakową cenę w całym powiecie, którą to ostatnią co trzy miesiące wedle cen targowych zmieniać może.

4. Nie potrzebuje udowadniać, że z odebraniem w administrację prawa propinacji w powiecie przez radę powiatową i z zaprowadzeniem jednej ceny, miary i wagi gorących trunków, roczny dochód dwa, a nawet i trzy razy większym się okaże od zwykłego, przez komisję wedle nr. 2. wykrytego.

5. Normalny roczny dochód, t. j. wyrównywały sumie ogólnej wedle nr. 2. wykrytej, obrócony będzie na roczną spłatę kuponów, zwykła zaś wedle nr. 3. posłuży na spłacanie co roku odpowiedniej części kapitału ogólnego, a mianowicie tych seryj papierów powiatowych, które co pół roku w powiecie wylosowane, a co sześć miesięcy po odbytem losowaniu w gotówce spłacane będą.

6. Ze zwykły rocznych dochodów propinacji powiatowej nr. 3. większej nad 50 procentów, otrzymują wyłączeni właściciele w miarę wysokości tej zwykłej oprócz 5 procentów od sta za kupony, jeszcze tytułm rocznej dywidendy 1—2, a najwięcej jak 3 procentów od sta, od przyznanego im kapitału wynagrodzenia, reszta zaś zwykły użyta będzie na spłacenie odpowiedniej części papierów powiatowych w następującem półroczu.

7. Jeżeliby zwykła rocznych dochodów nie przechodziła 50 proc. natenczas li przeznaczoną jest dla prędszego spłacenia ogólnej sumy kapitalnej do wynagrodzenia przeznaczonej po strąceniu pewnej części na administrację potrzebną na wykupno

Wszyscy spojrzeli po sobie, nikt się nie odezwał.

— Kto z was — powtarzam — zowie się Don Pedro y Gomez?

Milczenie.

— A! kiedy tak, to zmuszony jestem aresztować was wszystkich.

Na takie verbum Ronzo powstał i rzecze:

— Ja nim jestem.

Najwyższe zdziwienie malowało się na twarzach bandytów, z wyjątkiem Josego, który sam jeden z pomiędzy nich znał pochodzenie i bieg życia Ronza.

— Don Pedro y Gomez! aresztuję cię w imię prawa. Żandarmi! przystąpcie do spełnienia waszego obowiązku — odezwicie się urzędowa figura Korezidora.

Siła zbrojna gotowała się do wykonania rozkazu, gdy niespodzianie nowe zajście przerwało im spełnienie policyjnej operacji. Nieznani dotąd aktorzy przybyli na scenę, i jeden z nich niskiego wzrostu, zawołał ponurym, nosowym głosem:

— W imię świętej inkwizycji rozkazujemy ci, panie Korezidorze wydać delikwenta w ręce wielkiego inkwizytora!

Sądownik obejrzał się i obaczył za sobą gromadę mniichów, którym tylko oczy się świeciły przez dziury powycinane w obszernych kapturach, z wyszytym białym krzyżem w pośrodku.

— Niech się stanie zadość woli przewielebnego wielkiego inkwizytora! — odrzekł Korezidor, składając niski ukłon zakonnikom.

Następnie wziął z rąk jednego z nich mandat aresztacyjny, zawyrokovany przez sąd inkwizycyjny i potwierdzony przez ministra sprawiedliwości.

papierów ppwiatowych pro rażą partę, przy następnem losowaniu.

8. Rada powiatowa administruje w sposób pod nr. 3 podany, lub na własny rachunek, lub też wypuszcza spekulantom prawo wyłącznego wyszynku w całym powiecie w drodze licytacji.

9. Gdy przez coroczne losowanie i wykupienie papierów powiatowych kapitał oprocentowany z każdym rokiem się zmniejsza, roczny normalny dochód, nr. 5., zaś ciągle jest jednakowym, przynależa się pozostająca coroczną resztę, tytułem procentów wypłacać się mającą od papierów już wylosowanych i wykupionych na własność radzie powiatowej, co wyłączny majątek powiatu stanowić będzie.

10. Po wylosowaniu i spłaceniu wszystkich przez powiat wydanych papierów, administracja powiatowa ustaje, a prawo wyszynku i wyrobu trunków w powiecie staje się wolnem zarobkowaniem, na które rada powiatowa za opłatą pewnych tak rocznych, konsensa udzielać będzie. Dochód z konsensów wpływa w jednej równej połowie, pro rata parte do kas gminnych, w drugiej zaś połowie do kasy rady powiatowej. (Dok. n.)

Ostatnie wiadomości.

N. fr. *Presse* donosi, że rząd natychmiast przy otwarciu sejmu zdanie swe objawi w sprawie rezolucji; dziennik ten nie wątpi, że odpowiedź ta będzie bardzo jasną i żadnych nie będzie zawierać przyrzeczeń. Natomiast ma rząd na kilku katedrach na wszechnicy tutejszej wprowadzić język polski, co stanowić będzie nieiało dalszy ciąg koncesyj rządowych.

Prusy przygotowują się już teraz na wypadki zajść mogące przy śmierci Napoleona. Na dyplomatycznej konferencji w Heidelbergu podniesiono sprawę rozszerzenia związku północno-niemieckiego. Nie ma bowiem żadnej przeszkody, aby południowe państwa niemieckie nie mogły przystąpić do związku północnego.

Telegramy roznoszą na wszystkie strony wiadomość o przejażdżce Napoleona do lasu bułońskiego, czem zaspokoić chcą powszechną niepewność. Lud nie przyjmował cesarza okrzykami jak to dawniej bywało. W skutek choroby cesarza zajdą różne zmiany w najwyższych wojskowych komendach. Zwołania ciała prawodawczego wyczekują w krótkim czasie. Dla zdrowia cesarza byłoby najkorzystniejszem, gdyby się na zimę udał do Egiptu, na co on sam jednak przystać nie zechce.

Sułtan żąda od wicekróla egipskiego, aby tenże zniżył stan swojej armii na 18.000, oddał sułtanowi zamówione dla Egiptu odcyfówki i pancerne okręta, żeby Egipt nie wdawał się w żadne dyplomatyczne stosunki z innemi państwami i tym podobne warunki, na które zapewne wicekról w żaden sposób nie przystanie.

Kursa z dnia 12. września 1869,

godz. 2 min. 30 popołudniu

Akcyje kredytowe 247.—. Akcyje banku anglo-aust. 304.50. Akcyje banku franko-aust. 107.—. Verkehrsbank 119.—. Bau-bank 65.75. Kolej Karola Ludwika 242.—. Kolej południowa 240.50. Kolej lwowski-czern. —.—. Kolej Rudolfa 165.—. Losy z r. 1860 93.50. Losy z r. 1864 110.—. Napoleon 9.83.

N A D E S Ł A N E.

* *Światła zagrobowego*, dziennika spirytystycznego, wyszedł nr. 3ci i zawiera: Pogląd na dzieje spirytyzmu (dokończenie). Ustępy z rozmów mianych z duchami na zebraniach czwartkowych we Lwowie. Komunikacja z duchem Libei o wezwaniu ducha Emilii L. O duchu Franciszka, przebywającego chwilowo na planecie Wenerze. Objasnienia duchów o księżycu, słońcu i planetach. Stanowisko spirytysty, część druga.

Zwracamy niniejszem uwagę na zamieszczone w dzisiejszym numerze dziennika ogłoszenie pp. S. Steindecker et Comp. w Hamburgu. Ogłoszenie na które zwracamy uwagę, dotyczy losów państwowych do jednego z losowań tak hojnie w główne wygrane uposażone, że i w tych stronach obudzi się dla rzeczono-go losowania żywy udział. Przedsiębiorstwo rzeczono zasługuje temwięcej na zupełne zaufanie, nastrocza bowiem i gwarancję państwową, wspomniana zresztą firma znana jest wszechstronnie z działalności rzetelnej i jako wypłacająca bardzo liczne wygrane.

Przedtem podpis ministra nie był potrzebnym na mandatach podobnego rodzaju; święta inkwizycja miała moc działania niezależnego, byle tylko wielki inkwizytor przyjął na siebie odpowiedzialność za jej postępowanie — co było dla niego rzeczą nader łatwą, gdyż inkwizycja rządziła się absolutnie we wszystkich sprawach, należących do trybunatu duchownego.

Nie dosyć na tem — zdarzało się, że wzywała ona sądy cywilne do wydania jej największego zbrodniarza, którego później wypuszczała z niewiadomych przyczyn na wolną nogę, pod pozorem, że występki nie dały się podciągnąć pod kodeks karny.

Wprawdzie władza świętej inkwizycji ograniczoną potem została, nie mniej jednak prawa jej były wielkie, i każdy z tak zwanych „usługnych bractwisk“, wykonawców postanowień duchownego sądownictwa — obleczony w habit z białym krzyżem na kapturze — mógł zatrzymać człowieka, który mu się wydał podejrzanym; każdy z nich w osobie swojej przedstawiał list gończy.

W takim stały porządku ustawy w czasie opisywanych tu przez nas wypadków — w dwa lata później zostały zniesione.

„Usługni bractwiskowie“ inkwizycji, którzy pełnili obowiązki żandarmeryi klasztornej, mieli zawsze w pogotowiu noszące skrzynki czarne, podobną do trumny, nakrytą prześcieradłem. Stosownie godło! bo prawie nikt, kto się dostał w ich szpony, na świat nie powracał — i każdy był z góry uważany za umarłego.

(C. d. n.)

Jedyny SKŁAD w Galicyi

prawdziwych **WIN** szampańskich

z piwnicy Pana **Jacquessa** w Chalons s. M.

Znajduje się we Lwowie w domu p. Osieckiego przy Wa-
łach Hetmańskich pod L. 312 m.

Ceny win we Lwowie są następujące:

Fleur de Sillery, Jacquesson & fils . . .	2 zlr, 50 c.
Carte blanche . . .	3 " — "
Bouzy rouge, Clos-Jacquesson (nie musujące) 3	" 95 "
Fine Champagne (wódka) . . .	4 " — "

Nabywać można najmniej po 6 butelek.

Blizsza wiadomość u właściciela domu.

W komisie księgarń

Gubrynowicza i Schmidta

we Lwowie przy placu św. Ducha
wyszło i jest do nabycia we wszystkich księ-
garniach

Vrebetz, L. Dr. O reformie podat-

ków w Austrii. Cena 60 ct.

toż samo w języku niemieckim . . . 70 ct.

1701-2-2

Przestroga!

Pojawiało się częstokroć w najnowszym
czasie, iż pod nazwą: „Pigułki“ dla słabych
na nerwy, rozsyłany był przez lekarza lon-
dyńskiego preparat, nadsyłający prawdziwe
pigułki nerwowe złudzające tak co do formy
jakoteż etykiety i pudełka, z tą tylko różni-
cą, iż na etykiecie nazwa dotyczącego Głó-
wnego Składu drobnymi pismem drukowa-
na. Ponieważ prawdziwe Pigułki nerwo-
we w skutek doskonałości jako środka leczni-
czego i wzmacniającego już dawno uzyskały świa-
dectwo sławne, zalecane od towarzyszy lekar-
skich i naukowych znakomitości przeciw
wszelkim cierpieniom nerwowym, przeto niżej
podpisany Skład Główny czuje się w obo-
wiązku, zwrócić uwagę publiczności na po-
wyższą imitację, by przez takową sławie
prawdziwych Pigulek nerwowych nie stała
się ujmą.

Główny Skład „Pigułek
nerwowych“ G. Schwarza w Ber-
linie, Grosse Hamburger Strasse
Nr. 25. 1607

Podajmy szczęściu rękę!
250,000 mark Crt.

jako najwyższą wygraną następcę najnowszego
wielkiego losowania pieniężnego, przyzwołane i
zagwarantowane przez wysoki rząd.

25,300 wygranych ma udział w kapitale że-
laznym wynoszącym 3,677,400 mark c.
a w niewielu miesiącach rezultat niezawodnie
się rozstrzygnie.

Ciagnione będą tylko wygrane, z pomie-
dzy których poniżej wyrażone pozycje mają
szanse wyjść jako główne wygrane: 250,000,
200,000, 150,000, 100,000, 75,000, 50,000,
25,000, 15,000, 10,000, 5,000, 2,000, 1,000, 500 itd.

Już na dniu 20 i 21 b.m. odbędą się
najbliższe ciagnienia wygranych, a
kosztuje cały oryginalny los państwowy tyl-
ko 4 zlr. a w banknotach, połowa albo
1/4 losów tylko 2 zlr. a w banknotach.

Upraszamy nie brać za jedno rzeczonych
losów z promesami i zakazaniami, ka-
żdy bowiem otrzymuje od nas Los origi-
nalny państwowy z rąk. Po ciagnieniu po-
syłamy każdemu z naszych interesentów bez
zawezwania listę urzędową, wygrane zaś wy-
płacają się akuracie pod gwarancją ze stro-
ny państwa. Przedsiębiorstwo naszemu sprzy-
ja zawsze szczęście, ponownie wypłaciliśmy
oprócz innych wielu znaczących wygranych
w czasach ostatnich ciagnień w miesiącu mar-
czu nową najwyższą wygraną w kwocie 127,000
m. interesem naszym w okolicy publicznej.

Wszelkie zlecenia, do których przyłączone są
należności w banknotach austriackich wyko-
nujemy najgorliwiej, dołączamy potrzebne plany
i udzielamy wszelkich wyjaśnień bezplatnie.
Upraszamy zatem o udawanie się rychło
z wszelkim zaufaniem wprost pod adresem

S. Steindecker & Comp.

Bank- u. Wechsel-Geschäft in Hamburg.

1697-2-6-n.

C. k. uprzyw. galic. akcyjny

BANK HIPOTECZNY

wydaje we Lwowie i przez filie swoje
w Krakowie, Czerniowcach, Biale,
Tarnopolu i Samborze począwszy od
od 1. września 1869 r.

Asygnacje Kasowe

4 1/2 procentowe za 8 ^{mio} dniowem wypowie-
5 " " 14 ^{to} dzeniem
i podaje zarazem do powszechnej wiadomo-
ści, że od wszystkich swoich w o-
biegu będących 4% asygnacji kaso-
wych od d. 1. września b. r. 4 1/2 %
zaś od 4 1/2 % asygnacji kasowych od dnia
1 września b. r. 5% nadal opłacać będzie.

1677-4-?

Dyrekcya.

Centralny Skład

Prawdziwych amerykańskich Maszyn do
szycia, Eliasza Howego u
Maurycego Ballabana,

plac Maryacki, Nr. 342.

Na każdej maszynie prawdziwej Eliasza Howego jest portret wynalazcy umiesz-
czony.

S. Singera

Publiczna Szkoła Główna i niższa Realna

połączona z koncesjonowanym przez wysoki rząd

Handlowym Zakładem naukowym,

2, Wiedeń, na Leopoldstadt, Glockengasse 2.

Powyższy, przez lat 15 istniejący w Pradze, uprawniony jako Zakład publi-
czny i aprobowany do wydawania świadectw obowiązujących w państwie, w kra-
ju i zagranicą z dobrej reputacji słynący Zakład naukowy, z nadchodzącym ro-
kiem szkolnym rozpoczyna działalność swoją w Wiedniu.

Oddziały naukowe Zakładu:

- a) Publiczna szkoła główna 4-klasowa (dla chłopców począwszy od lat 6).
W 3 i 4 klasie udziela się także nauka języka francuskiego.
- b) Publiczna szkoła realna niższa o 3 klasach. Udziela się nauk
języka francuskiego i stenografii przez 3 lata, języka angielskiego w 3 klasie.
- c) Zakład naukowy handlowy ma na celu wychowanie i wykształce-
nie zupełne do zawodu kupieckiego, oprócz wszelako gruntownej nauki kan-
torowej, nabywają wychowawcy Zakładu także biegłości w językach francus-
kim i angielskim. Na żądanie udziela się w Zakładzie i języka włoskiego.
Ponieważ wszelako z tą doskonałą urządzoną szkołą, połączony jest także na
wielką skalę urządzony i sumiennie prowadzony

Zakład wychowawczy (pensjonat).

dla wychowawców izraelskich, następcę więc ten zakład oraz korzyści umiejęt-
nego wykształcenia z korzyściami dobrego wychowania. Przyjmowani być mo-
gą: uczniowie dochodzący, na pensję i w części tylko do pensjonatu należący.
Rok szkolny rozpoczyna się z początkiem października r. b. Prospektów i
wszelkich bliższych wiadomości ustnie lub na piśmie udziela z wszelką goto-
wością

S. Singer, dyrektor.

Do wynajęcia

pod l. 179 w Rynku w kamienicy Le-
wakowskiego duży sklep fron-
towy wraz z obszernym i jasnym
magazynem; bliższa wiadomość u
właściciela. 1700-2-2

Ekspedytora pocztowe-

go poszukuje poczmistrz
w Kentach.

Tylko 2 guldery
los na Loteryę Węgierską
główna wygrana
100,000 zlr.

Losy są do nabycia u
Frydryka Schubutha,
w Rynku.

1680-2-3

Tak dobre jak ze złota, są biżuterie ze złota Talmi
WIECZNE.

Ktoby je chciał dostać w prawdziwym gatunku, ten niechaj się uda pod adresem:
Vereinigtes Industrie-Halle in Wien, Praterstrasse 16.

Upraszają się zwracać na ten numer i nie mieszać go z numerem 26.

Za trwałość biżuterii poręcza się na piśmie.

Biżuterie Brylantowe.

Przebieżnie zrobione, nawet znawcy mogą w błąd
wprowadzić. Oprawne są w prawdziwe złoto Talmi.
Brylanty zaś są imitowane ze szlifowanego jak naj-
piej kryształu górskiego, i nie tracą nigdy ognia, inne
drogie kamienie są również imitowane nie do poznania.

- 1 broszka zlr 1-50, 2, 3, 4, 5
- 1 para kolczyków zlr 1-50, 2, 3, 4, 5
- 1 para guzików do półkoszulki zlr 1-50, 2, 3
- 1 para guzików do rękawików zlr 1-50, 2, 3
- 1 szpilka męska zlr 1, 1-50, 2, 3
- 1 pierścionek brylantowy piękny zlr 1, 1-50, 2, 3
- 1 krzyżyk na szyję zlr 1, 2, 3

Cyzelowane biżuterie ze złota Talmi.

- 1 łańcuch ze złota Talmi zlr 1-50, 2, 2-50
- 1 łańcuch na szyję zlr 2-50, 3, 4
- 1 powąszy naszyjnik damski z krzyżykiem zlr 1, 2
- 1 broszka 80 ct, zlr 1, 1-50, 2, 3, 4
- 1 para kolczyków 80 ct, zlr 1, 1-50, 2
- 1 pęk wisiorów do zegarka 40, 60, 80 ct i zlr 1
- 1 medalion 50, 80 ct zlr 1 i do 3
- 1 para guzików półkoszulki 30, 50 80 ct i zlr 1
- 1 para guzików mankietowych 40, 60, 80 ct i zlr 1
- 1 szpilka męska 50, 80 ct zlr 1 i do 3
- 1 broszka na fotografię zlr 1, 2

Biżuterie koralowe z oprawą w zł. T.

- 1 broszka zlr. 1-50, 2, 3, 4, 5
- 1 para kolczyków zlr. 1-50, 2, 3, 4, 5
- 1 para guzików półkoszulki 80 ct. i zlr 1-50, 2
- 1 para guzików mankietowych zlr 1, 2, 3
- 1 szpilka męska zlr 1, 1-50

Nie do uwierzenia a jednak prawda!

I prawdziwy angielski, w ogniu złocony,
srebrny chronometr, podwójnie kryty, ema-
liowany, ze szkłem kryształowym, razem z
łańcuchem prawdziwym ze złota Talmi i z
medalionem wszystko to razem w pudełku
zlr. 20.

Prawdziwy angielski srebrny chronometr
o jednej kopercie, z szkłem kryształowym,
wraz z łańcuszkiem i medalionem w pudełku
zlr. 17.

Angielskie srebrne zegarki cylindrowe ze
szkłem kryształowym, wskazówką minutową,
wraz z łańcuchem i medalionem, w pudeł-
ku, zlr. 10.

Takie same zegarki cylindrowe, jak naj-
lepiej w ogniu złocone, z werklem niklo-
wym zlr. 12.

Srebrne zegarki kotwiczne (ankry) z szkłem
kryształ, i sprężyną do odsłaniania kopery
zlr. 15.

Srebrne zegary kotwiczne, bez kluczyka
do nacagania, z szkłem kryształ. w prze-
pisnym pudełku z drzewa zlr. 26, 28, 30.

To samo ze złota zlr. 65, 75, 95.

Zegarki damskie srebrne, z szkłem kry-
ształowym, w miniaturowym formacie, moc-
no pozłacane, razem z łańcuszkiem na szy-
ję, wszystko w pudełku zlr. 15. Takie sa-
me, z łańcuchem z łańcuszkiem na szyję.

Za wymienione powyżej zegarki kieszonkowe daje się 5-cio letnie poręczenie,

Masiver Goldschmuck.

- 1 pierścionek z prawdziwymi perłami zlr. 1-80
- 1 pierścionek z turkusami i perłami zlr. 2-50
- Pierścionki z rozmaitymi kamieniami, jako
to: chryzoprasem, turkusem, jaszmem, opa-
łem złotowym, opalem zwykłym itd. po zlr.
2-50, 3, 4, 5.

Wielkie pierścionki z pieczęciami ze złota
kamieniem do grawir. po zlr. 3-50, 4, 5, 6.

Ciężkie pierścionki złote, z prawdziwymi
kamieniami siedmiogrodzki. po zlr. 5, 6, 7, 8.

Takie same pierścionki z prawdziwymi dya-
mantami po zlr. 6, 12, 15, 20, 25.

Takież z prawdz. perłami po zlr. 4, 5, 6, 8.

Kolczyki złote, para po zlr. 2, 3, 4, 5 do 10.

Kolczyki złote z prawdziwymi dyamentami
siedmiogrodzkiemi po zlr. 7, 8, 10, 12.

Brozka złota po zlr. 2, 3, 4, 5, 6, 7 do 12.

Całe garnitury, broszka i kolczyki ze złota
w szkatulce, garnitur po zlr. 6, 8, 10, 15 do 30.

Guziczki półkoszulkowe ze złota, para po
zlr. 1-80, 2-50, 3, 4, 5.

Guziczki mankiet. para po zlr. 3-50, 4, 5.

Szpilki męskie do krawatek po zlr. 1-50,
2, 3, 4, 5.

Sliczne złote naszyjniki damskie z krzy-
żem po zlr. 5-50, 6, 8.

Krzyżyki złote z wstążeczkami aksamitne-
mi po zlr. 1-50, 2, 3, 4, 5 do 6.

Złote medaliony masywne po zlr. 2-50, 5,
6, 8, 10.

Prawdziwe koralowe krzyżyki w złotej o-
prawie po zlr. 1-50.

Złote łańcuszki zegarkowe, męskie i dam-
skie krótkie po zlr. 13, 18, 20 do 30 długie
po zlr. 20, 25, 30, 40, 60 do 200.

Klamerki złote do pereł po ct. 80, zlr. 1,
1-50 do 2.

Słubne pierścionki po zlr. 2, 4, 5, 6.